

"Det hellige rom i folkekirkenes trosopplæring",

Foredrag biskop Atle Sommerfeldt

Fagdag for menighetspedagoger, kateketer og annet
undervisningspersonell

15.10.2015

Den norske kirke – evangelisk luthersk og Norges folkekirke

- Folkekirke – hva er det?
 - Landsdekkende – sognestrukturen
 - Tilstede og tilgjengelig i alle lokalsamfunn – kirkebyggene
 - Nasjonal institusjon, del av den almenne kulturen – Grunnloven/del av lokalsamfunnets kulturell grunnmur(Enger-utvalget)
 - Folkereligiøsitetens viktigste rituelle ramme
 - Betydelig større enn andre/vesentlig andel av befolkningen. 3.82 mill/74%
 - Stiller alle medlemmer likt –dåpen som eneste medlemsgrunnlag
- Evangelisk – luthersk: Skriften og kirkens økumeniske bekjennelse, ordnet tjeneste med Ord og sakrament

«Hver enkelt hørte sitt eget morsmål bli talt»

Apg 2,6 – Borg Bispedømme Strategi 2 Kommunikasjon

- Befolkningens virkelighet utgangspunkt for all kirkelig strategi – og undervisning
- Barn og unges oppvekstvilkår – sentral for barnas læring
 - Hjemmenes livssituasjon avgjørende for barns oppvekstvilkår
 - Globaliserte kommunikasjonsrevolusjonen
 - Verdens beste velferdsstat
 - Hovmodets tidsalder - en hver er sin egen lykkes smed
 - Instrumentelt, nyttebasert og prestasjonsorientert kultur
 - Pluralistisk kultur og religion

Kirkebygget er et hellig rom, tilstede og tilgjengelig i alle lokalsamfunn og i hele den globale verden

No S 553: Det er så godt å vitja Guds hus og heilagdom på jord
Kristin Solli Schøyen: Hvordan øve hellige handlinger

* Hellighet – kirkerommet er et annerledes rom

- Ikke et klasserom, gymsal eller møtelokale
- Bygget viser ut over seg selv til en annen virkelighet:

NoS 561: Midt i vår verden, her hvor vi bor

* Hellig rom fordi det er stedet for hellige handlinger: Guds komme til menneskene

- Liturgi, sakramenter,

* Hellighet – et høytidelig rom

- Hensikten med hellige handlinger er ikke å forstå, men å gå inn i et Gudsmøte
- Hellighet – uforutsigbar merhet- Guds Ånds bevegende pust

Kirkerommet har inkarnasjonens hellighet

NoS 563: Når jord og himmel møtes her (Gønvold Saue Ski nye kirke)

- Kirkerommet **har plass til** hele menneskelivets erfaringer
 - Ole Paus – veggene fylt av tårer i glede og smerte (Lillestrøm kirke)
 - «Rommet der mor ble begravet»
- Kirkerommet **forteller** om menneskers tolkning av evangeliet
 - Kunsten, håndverket, arkitekturen
- Kirkerommet gir mulighet til å **uttrykke** menneskets erfaringer og lengsler
 - Musikken
- Kirkerommet gir mulighet for **stillhet og kroppslig bevegelse**
 - Lystenning, vandringer, bak en søyle
- Kirkerommet gir mulighet for **fellesskap**

Kirkerommet og oppvekstvilkår

- Gjenkjennbarhet i alle lokalsamfunn og land
- En annen virkelighet enn prestasjon og nytteverdi finnes
- Enhver er ikke sin egen lykkes smed
- Visualitet er fremtredende i rommet og i handlingene
- Hele virkeligheten er tilstede i liturgiens drama
- Global samhørighet gjenfinnes
 - Vann
 - Kulturimpulser og flerkultur
 - Budskapets universalitet i tid og rom
- Lokalsamfunnets identitetsmarkør og kulturbærer

Trosopplæring i kirkerommet

- Sted for kunnskapsformidling
 - Skolebesøkene
 - Undervisningsrom – gir merverdi til undervisningen (stjernene i taket)
- Opplæring til å leve i møtet mellom himmel og jord
 - Et annerledes rom – for alle:
 - Pedagogikk annerledes enn klasserommet
 - Slipp observasjonene løs! Tolk observasjonene – ikke korriger. (våpenhus/den dansende Jesus)
 - Hellige handlinger – stedet for gudstjenester og kirkelige handlinger.
 - Hva skjedde sist de var der?
 - Uforutsigbar merhet –
 - la barna bli beveget til kjærlighetens handlinger
 - Inkarnasjonens hellighet –
 - gi rom for å tegne/fortelle dagens erfaringer
 - Tolke tidligere generasjoners erfaringer uttrykt i kunst, musikk og håndverk